

חק לישראל – פרשת בשלח יום ו'

שמות פרק טו'

(טז) תפל עליהם אימתה ופחד בגדל זרועך ידמו פאָבן עד יעבר עמך יהוה עד יעבר עם זו קניית: (טז) תפל עליהם אימתה ופחד בגדל זרועך ידמו פאָבן עד יעבר עמך יהוה עד יעבר עם זו קניית: (טז) תפיל עליהון אימתא ונדחלתא בסגי תקפד ישתקון כאבנא עד דיגעבר עמך יי ית ארנונא עד דיגעבר עמא דנו די פרקתא ית ירדנא:

(יז) תבאמו ותטעמו בהר נחלתך מכוון לשבתך פעלת יהוה מקדש אדני כוננו ידיך: (יז) תבאמו ותטעמו בהר נחלתך מכוון לשבתך פעלת יהוה מקדש אדני כוננו ידיך: (יז) תעלנו ותשרנו בטורא דאחסנתך אתר מתקו לבית שכנתך אתקנתא יי מקדשא יי אתקנהי ידיך:

(יח) יהוה ימלך לעלם ועד: (יח) יהוה ימלך לעלם ועד: (יח) יי מלכותיה קאם לעלם ולעלמי עלמיא:

(יט) פי בא סוס פרעה ברכבו ובפרשיו בים וישב יהוה עליהם את מי הים ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים: (יט) פי בא סוס פרעה ברכבו ובפרשיו בים וישב יהוה עליהם את מי הים ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים: (יט) ארי עלו סוסות פרעה ברתכוהי ובפרשוהי בימא ואתיב יי עליהון ית מי ימא ובני ישראל הליכו ביבשתא בגו ימא:

(כ) ותקח מרים הנביאה אחות אהרן את התף בידה ותצאן כל הנשים אחריה בתפיים ובמחלת: (כ) ותקח מרים הנביאה אחות אהרן את התף בידה ותצאן כל הנשים אחריה בתפיים ובמחלת: (כ) ונסיבת מרים נביאתא אחתיה דאהרן ית תפא בידה ונפקו כל נשיא בתרקהא בתפיו ובחנגיו:

(כא) ותען להם מרים שירו ליהוה כי גאה גאה סוס ורכבו רמה בים: (כא) ותען להם מרים שירו ליהוה כי גאה גאה סוס ורכבו רמה בים: (כא) ומעניא להון מרים שבו וואדו קדם יי ארי אתגאי על גותניא וגאותא דיליה היא סוסיא ורכביה רמא בימא:

(כב) ויסע משה את ישראל מים סוף ויצאו אל מדבר שור וילכו שלשת ימים במדבר ולא מצאו מים: (כב) ויסע משה את ישראל מים סוף ויצאו אל מדבר שור וילכו שלשת ימים במדבר ולא מצאו מים: (כב) ואטיל משה ית ישראל מימא דסוף ונפקו למדברא דחגרא ואזלו תלתא יומין במדברא ולא אשכחו מיא:

(כג) ויבאו מרתה ולא יכלו לשותת מים ממרה פי מרים הם על כן קרא שמה מרה: (כג) ויבאו מרתה ולא יכלו לשותת מים ממרה פי מרים הם על כן קרא שמה מרה: (כג) ואתו למרה ולא יכלו למשתי מיא ממרה ארי מרירין אנון על כן קרא שמה מרה:

(כד) וילנו העם על משה לאמר מה נשתה: (כד) וילנו העם על משה לאמר מה נשתה: (כד) ואתרעמו עמא על משה למימר מה נשתי:

(כה) ויצעק אל יהוה ויורהו יהוה עץ וישלח אל המים וימתקו המים שם שם לו חק ומשפט ושם נסהו: (כה) ויצעק אל יהוה ויורהו יהוה עץ וישלח אל המים וימתקו המים שם שם לו חק ומשפט ושם נסהו: (כה) וצלי קדם יי ואלפיה יי אעא ורמא למיא ובסימו מיא תמן גור ליה קים ודיו ותמן נסיה:

(כו) ויאמר אם שמוע תשמע לקול יהוה אלהיך והישר בעיניו תעשה והאזנת למצותיו ושמרת כל חקיו כל המחלה אשר שמתי במצרים לא אשים עליך פי אני יהוה רפאך: (כו) ויאמר אם שמוע תשמע לקול יהוה אלהיך והישר בעיניו תעשה והאזנת למצותיו ושמרת כל חקיו כל המחלה אשר שמתי במצרים לא אשים

חק לישראל – פרשת בשלח יום ו'

עֲלֶיךָ כִּי אֲנִי יְהוָה רַפְּאֵךְ: (כו) וְאָמַר אִם קִבַּלְתָּ תִּקְבַּל לְמִימְרָא דַּיְי אֱלֹהֶיךָ וְדַכְשֵׁר קְדֻמוּהֵי תַעֲבֹד וְתִצִּית לְפָקֻדוּהֵי וְתִשָּׁר כָּל קִימוּהֵי כָּל מַרְעִין דִּי שׁוּיְתֵי בְּמַצְרַיִם לֹא אֲשׁוּנְוּוּ עֲלֶיךָ אַרְי אֲנָא יְי אֲסָר:

(כז) וַיִּבְאוּ אֵילֶמָּה וְשָׁם שְׁתֵּימ עֶשְׂרֵה עֵינַת מַיִם וְשִׁבְעִים תְּמָרִים וַיַּחֲנוּ שָׁם עַל הַמַּיִם: (כז) וַיִּבְאוּ אֵילֶמָּה וְשָׁם שְׁתֵּימ עֶשְׂרֵה עֵינַת מַיִם וְשִׁבְעִים תְּמָרִים וַיַּחֲנוּ שָׁם עַל הַמַּיִם: (כו) וְאָתוּ לְאֵילִם וְתַמּוּ תַרֵי עֶשֶׂר מְבוּעֵין דְּמַיִן וְשִׁבְעֵין דְּקַלְיִן וְשָׂרוּ תַמּוּ עַל מַיָּא:

טז (א) וַיִּסְעוּ מֵאֵילִם וַיִּבְאוּ כָּל עֵדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל מִדְבַּר סִין אֲשֶׁר בֵּין אֵילִם וּבֵין סִינֵי בְּחַמְשָׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַשְּׁנַי לְצֵאתֵם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם: (א) וַיִּסְעוּ מֵאֵילִם וַיִּבְאוּ כָּל עֵדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל מִדְבַּר סִין אֲשֶׁר בֵּין אֵילִם וּבֵין סִינֵי בְּחַמְשָׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַשְּׁנַי לְצֵאתֵם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם: (א) וְנִסְלוּ מֵאֵילִם וְאָתוּ כָּל כְּנֻשְׁתָּא דְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִדְבָּרָא דְּסִין דִּי בֵין אֵילִם וּבֵין סִינֵי בְּחַמְשַׁת עֶסְרָא יוֹמָא לְיִרְחָא תְּנִינָא לְמַפְקֵהוּן מֵאֶרְעָא דְּמִצְרַיִם: (ב) וַיִּלְיִנוּ {וַיִּלְוִנוּ} כָּל עֵדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל מֹשֶׁה וְעַל אַהֲרֹן בְּמִדְבָּר: (ב) וַיִּלְיִנוּ {וַיִּלְוִנוּ} כָּל עֵדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל מֹשֶׁה וְעַל אַהֲרֹן בְּמִדְבָּר: (ב) וְאִתְרַעְמוּ כָּל כְּנֻשְׁתָּא דְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל עַל מֹשֶׁה וְעַל אַהֲרֹן בְּמִדְבָּרָא:

(ג) וַיֹּאמְרוּ אֲלֵהֶם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִי יִתֵּן מוֹתְנֵנוּ בְּיַד יְהוָה בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּשִׁבְתֵּנוּ עַל סִיר הַבָּשָׂר בְּאֶכְלֵנוּ לֶחֶם לְשִׁבְעַת יָמִים הוֹצֵאתֶם אֶתְנוּ אֶל הַמִּדְבָּר הַזֶּה לְהַמִּית אֶת כָּל הַקְּהָל הַזֶּה בְּרַעֲב: (ג) וַיֹּאמְרוּ אֲלֵהֶם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִי יִתֵּן מוֹתְנֵנוּ בְּיַד יְהוָה בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּשִׁבְתֵּנוּ עַל סִיר הַבָּשָׂר בְּאֶכְלֵנוּ לֶחֶם לְשִׁבְעַת יָמִים הוֹצֵאתֶם אֶתְנוּ אֶל הַמִּדְבָּר הַזֶּה לְהַמִּית אֶת כָּל הַקְּהָל הַזֶּה בְּרַעֲב: (ג) וְאָמְרוּ לְהוּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹי דְּמִיתְנָא קְדָם יְי בְּאֶרְעָא דְּמִצְרַיִם כִּד הוּינָא יִתְבִּין עַל דְּוִדִּי בְּסָרָא כִּד הוּינָא אֶכְלִין לְחֵמָא וְשִׁבְעִין אַרְי אֲפִקְתוּן יִתְנָא לְמִדְבָּרָא דְּסִין לְקַטְלָא יִת כָּל קְהָלָא דְּסִין בְּכַפְנָא:

(ד) וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה הֲנֵנִי מְמַטִּיר לָכֶם לֶחֶם מִן הַשָּׁמַיִם וַיֵּצֵא הָעָם וּלְקַטְו דְּבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ לְמַעַן אֲנַסְנוּ הַיִּלְךָ בְּתוֹרְתֵי אִם לֹא: (ד) וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה הֲנֵנִי מְמַטִּיר לָכֶם לֶחֶם מִן הַשָּׁמַיִם וַיֵּצֵא הָעָם וּלְקַטְו דְּבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ לְמַעַן אֲנַסְנוּ הַיִּלְךָ בְּתוֹרְתֵי אִם לֹא: (ד) וְאָמַר יְי לְמֹשֶׁה הָא אֲנָא מַחִית לְכוּן לְחֵמָא מִן שָׁמַיָּא וַיִּפְקוּן עֲמָא וַיִּלְקְטוּן פְּתָגַם יוֹם בְּיוֹמֵיהָ כִּדִּיל דְּאֲנַסְנוּן הִיִּחְכוּן פְּאוּרִיתֵי אִם לֹא:

(ה) וְהָיָה בַיּוֹם הַשֵּׁשִׁי וְהַכִּינּוּ אֶת אֲשֶׁר יָבִיאוּ וְהָיָה מִשְׁנֵה עַל אֲשֶׁר יִלְקְטוּ יוֹם יוֹם: (ה) וְהָיָה בַיּוֹם הַשֵּׁשִׁי וְהַכִּינּוּ אֶת אֲשֶׁר יָבִיאוּ וְהָיָה מִשְׁנֵה עַל אֲשֶׁר יִלְקְטוּ יוֹם יוֹם: (ה) וַיְהִי כַּיּוֹמָא שְׁתֵּיתָהָ וַיִּתְקַנוּן יִת דִּיִּיתוּן וַיְהִי עַל חַד תְּרִין עַל דִּילְקַטְוּן יוֹם יוֹם:

(ו) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֶל כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עֲרַב וַיִּדְעֵתֶם כִּי יְהוָה הוֹצִיא אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם: (ו) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֶל כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עֲרַב וַיִּדְעֵתֶם כִּי יְהוָה הוֹצִיא אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם: (ו) וְאָמַר מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן לְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּרַמְשָׁא וְתִדְעוּן אַרְי יְי אֲפִיק יִתְכוּן מֵאֶרְעָא דְּמִצְרַיִם:

(ז) וּבִקֵּר וּרְאִיתֶם אֶת כְּבוֹד יְהוָה בְּשָׁמְעוּ אֶת תְּלַנְתִּיכֶם עַל יְהוָה וְנַחְנוּ מָה כִּי תִלוּנוּ {תִלְיִנוּ} עֲלֵינוּ: (ז) וּבִקֵּר וּרְאִיתֶם אֶת כְּבוֹד יְהוָה בְּשָׁמְעוּ אֶת תְּלַנְתִּיכֶם עַל יְהוָה וְנַחְנוּ מָה כִּי תִלוּנוּ {תִלְיִנוּ} עֲלֵינוּ: (ז) וּבְצִפְרָא וְתַחֲזוּן יִת יִקְרָא דַּיְי כִּד שְׁמִיעַ {קְדֻמוּהֵי} יִת תְּרַעְמוּתְכוּן עַל מִימְרָא דַּיְי וְנַחְנָא מָה אַרְי אִתְרַעְמוּתוּן עֲלֵנָא:

(ח) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה בְּתַת יְהוָה לָכֶם בְּעֲרַב בָּשָׂר לֶאֱכֹל וּלְחֵם בְּבִקֵּר לְשִׁבְעַת יָמִים יְהוָה אֶת תְּלַנְתִּיכֶם אֲשֶׁר אַתֶּם מְלִינִם עֲלָיו וְנַחְנוּ מָה לֹא עֲלֵינוּ תְּלַנְתִּיכֶם כִּי עַל יְהוָה: (ח) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה בְּתַת יְהוָה לָכֶם בְּעֲרַב בָּשָׂר לֶאֱכֹל וּלְחֵם בְּבִקֵּר לְשִׁבְעַת יָמִים יְהוָה אֶת תְּלַנְתִּיכֶם אֲשֶׁר אַתֶּם מְלִינִם עֲלָיו וְנַחְנוּ מָה לֹא עֲלֵינוּ תְּלַנְתִּיכֶם כִּי עַל יְהוָה:

חק לישראל – פרשת בשלח יום ו'

(ח) ואמר משה בדיתו יי לכו בְרַמְשֵׁי בַסָּדָא לְמִיכַל וְלַחְמָא בְּצַפְרָא לְמַסְבַּע בְּדַשְׁמִיעוּ קָדָם יי ית תַּרְעֻמוֹתְכֹן דִּי אַתּוֹן מִתְרַעְמִין עֲלוּהִי וְנַחְמָא מָא לָא עֲלֵנָא תַּרְעֻמוֹתְכֹן אֲלֵהוּן עַל מִימְרָא דִּי:

(ט) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אַהֲרֹן אָמַר אֵל כָּל עֵדֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל קָרְבוּ לִפְנֵי יְהוָה כִּי שָׁמַע אֶת תְּלַנְתִּיכֶם: (ט) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אַהֲרֹן אָמַר אֵל כָּל עֵדֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל קָרְבוּ לִפְנֵי יְהוָה כִּי שָׁמַע אֶת תְּלַנְתִּיכֶם: (ט) וַאֲמַר מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן אָמַר לְכָל כְּנַשְׁתָּא דְבְנֵי יִשְׂרָאֵל קָרְבוּ קָדָם יי אַרִי שְׁמִיעוּ קְדַמוּהִי ית תַּרְעֻמוֹתְכֹן:

(י) וַיְהִי כַּדְבַר אַהֲרֹן אֵל כָּל עֵדֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּפְּנוּ אֶל הַמִּדְבָּר וְהִנֵּה כְבוֹד יְהוָה נִרְאָה בְּעַנְנֹ: (י) וַיְהִי כַּדְבַר אַהֲרֹן אֵל כָּל עֵדֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּפְּנוּ אֶל הַמִּדְבָּר וְהִנֵּה כְבוֹד יְהוָה נִרְאָה בְּעַנְנֹ: (י) וְהוּא כַּד מְלִיל אַהֲרֹן עִם כָּל כְּנַשְׁתָּא דְבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְאַתְפְּנִי לְמַדְבְּרָא וְהָא יְקָרָא דִּי אַתְגְּלִי בְּעַנְנָא:

(יא) וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: (יא) וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: (יא) וּמְלִיל יי עִם מֹשֶׁה לְמִימְרָ:

(יב) שְׁמַעְתִּי אֶת תְּלֹנֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל דִּבְרֵי אֲלֵהֶם לֵאמֹר בֵּין הָעֲרַבִים תֹּאכְלוּ בָשָׂר וּבִבְקָר תִּשְׁבְּעוּ לֶחֶם וַיִּדְעַתֶּם כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: (יב) שְׁמַעְתִּי אֶת תְּלֹנֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל דִּבְרֵי אֲלֵהֶם לֵאמֹר בֵּין הָעֲרַבִים תֹּאכְלוּ בָשָׂר וּבִבְקָר תִּשְׁבְּעוּ לֶחֶם וַיִּדְעַתֶּם כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: (יב) שְׁמִיעַ קְדָמִי ית תַּרְעֻמַּת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מְלִיל עֲמַהוֹן לְמִימְרָ בֵּין שְׁמִשְׂא תִיכְלוּן בַּסָּדָא וּבְצַפְרָא תִשְׁבְּעוּן לַחְמָא וְתִדְעוּן אַרִי אָנָא יי אֲלֵהֶכֹן:

(יג) וַיְהִי בְּעָרֵב וַתַּעַל הַשָּׁלוּ וַתִּכַּס אֶת הַמַּחֲנֶה וּבִבְקָר הִיִּתָּה שְׂכַבַת הַטָּל סָבִיב לַמַּחֲנֶה: (יג) וַיְהִי בְּעָרֵב וַתַּעַל הַשָּׁלוּ וַתִּכַּס אֶת הַמַּחֲנֶה וּבִבְקָר הִיִּתָּה שְׂכַבַת הַטָּל סָבִיב לַמַּחֲנֶה: (יג) וְהוּא בְרַמְשֵׁא וּסְלִיקַת סְלִיו וְחַפַּת ית מְשֻׁרְתָא וּבְצַפְרָא הוּת נַחַתַּת טְלָא סְחוּר סְחוּר לְמִשְׁרִיתָא:

(יד) וַתַּעַל שְׂכַבַת הַטָּל וְהִנֵּה עַל פְּנֵי הַמִּדְבָּר דִּק מַחְסָפֵס דִּק כְּפַפְרָא עַל הָאָרֶץ: (יד) וַתַּעַל שְׂכַבַת הַטָּל וְהִנֵּה עַל פְּנֵי הַמִּדְבָּר דִּק מַחְסָפֵס דִּק כְּפַפְרָא עַל הָאָרֶץ: (יד) וּסְלִיקַת נַחַתַּת טְלָא וְהָא עַל אִפֵּי מִדְבְּרָא דְעֵדֶק מְקַלְחָ דְעֵדֶק כְּגִיר כְּגִלְדָא עַל אֶרְעָא:

(טו) וַיִּרְאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל אָחִיו מִן הוּא כִּי לֹא יָדְעוּ מַה הוּא וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֲלֵהֶם הוּא הַלְחָם אֲשֶׁר נָתַן יְהוָה לָכֶם לֵאכֹלָהּ: (טו) וַיִּרְאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל אָחִיו מִן הוּא כִּי לֹא יָדְעוּ מַה הוּא וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֲלֵהֶם הוּא הַלְחָם אֲשֶׁר נָתַן יְהוָה לָכֶם לֵאכֹלָהּ: (טו) וַחֲזוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַאֲמָרוּ גְבַר לְאַחֵיהִי מִנָּא הוּא אַרִי לָא יָדְעוּ מַה הוּא וַאֲמַר מֹשֶׁה לְהוֹן הוּא לַחְמָא דִּיהִב יי לְכוּן לְמִיכַל:

(טז) זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר עָזָה יְהוָה לְקַטּוֹ מִמֶּנּוּ אִישׁ לְפִי אָכְלוּ עֹמֵר לְגִלְגָּלַת מִסֹּפֶר נַפְשֹׁתֵיכֶם אִישׁ לְאִשׁוֹ בְּאַהֲלוֹ תִקְחוּ: (טז) זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר עָזָה יְהוָה לְקַטּוֹ מִמֶּנּוּ אִישׁ לְפִי אָכְלוּ עֹמֵר לְגִלְגָּלַת מִסֹּפֶר נַפְשֹׁתֵיכֶם אִישׁ לְאִשׁוֹ בְּאַהֲלוֹ תִקְחוּ: (טז) דִּין פְּתַגְמָא דִּי פְקִיד יי לְקוּטוֹ מְנִיָּה גְבַר לְפּוּם מִיכְלִיָּה עֵמְרָא לְגִלְגָּלַתָא מִנְּנוּ נַפְשֹׁתֵיכֹן גְבַר לְדִי בְּמִשְׁכְּנֵיהִי תִסְבוּן:

(יז) וַיַּעֲשׂוּ כֹן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּלְקְטוּ הַמִּדְבָּרָה וְהַמְּמַעִיט: (יז) וַיַּעֲשׂוּ כֹן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּלְקְטוּ הַמִּדְבָּרָה וְהַמְּמַעִיט: (יז) וַעֲבָדוּ כֹן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּלְקַטּוֹ דְאַסְגִּי וְדְאַזְעֵר:

(יח) וַיִּמְדוּ בְּעֹמֵר וְלֹא הָעֵדִיף הַמִּדְבָּרָה וְהַמְּמַעִיט לֹא הִחְסִיר אִישׁ לְפִי אָכְלוּ לְקַטּוֹ: (יח) וַיִּמְדוּ בְּעֹמֵר וְלֹא הָעֵדִיף הַמִּדְבָּרָה וְהַמְּמַעִיט לֹא הִחְסִיר אִישׁ לְפִי אָכְלוּ לְקַטּוֹ: (יח) וּכְלוּ בְּעֵמְרָא וְלֹא אוֹתֵר דְאַסְגִּי וְדְאַזְעֵר לֹא חִסִּיר גְבַר לְפּוּם מִיכְלִיָּה לְקַטּוֹ:

(יט) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֲלֵהֶם אִישׁ אֵל יוֹתֵר מִמֶּנּוּ עַד בִּקְרָ: (יט) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֲלֵהֶם אִישׁ אֵל יוֹתֵר מִמֶּנּוּ עַד בִּקְרָ: (יט) וַאֲמַר מֹשֶׁה לְהוֹן אָנֹשׁ לֹא יִשְׂאֵר מְנִיָּה עַד צַפְרָא:

חק לישראל – פרשת בשלח יום ו'

(ב) וְלֹא שָׁמְעוּ אֶל מֹשֶׁה וַיֹּזְתְּרוּ אֲנָשִׁים מִמֶּנּוּ עַד בֹּקֶר וַיִּרְם תּוֹלְעִים וַיִּבְאֹשׁ וַיִּקְצַף עֲלֵהֶם מֹשֶׁה: (ב) וְלֹא שָׁמְעוּ אֶל מֹשֶׁה וַיֹּזְתְּרוּ אֲנָשִׁים מִמֶּנּוּ עַד בֹּקֶר וַיִּרְם תּוֹלְעִים וַיִּבְאֹשׁ וַיִּקְצַף עֲלֵהֶם מֹשֶׁה: (ג) וְלֹא קִבְּלוּ מִן מֹשֶׁה וְאֶשְׁרֵי גְבֵרִיא מִנִּיהָ עַד צַפְרָא וְרַחֵשׁ רִיחֶשׂא וְסָרִי וְרַגְזוּ עֲלֵיהוֹן מֹשֶׁה:

(כא) וַיִּלְקְטוּ אֹתוֹ בַּבֹּקֶר בַּבֹּקֶר אִישׁ כִּפִּי אָכְלוּ וְחֵם הַשֶּׁמֶשׁ וְנָמְסוּ: (כא) וַיִּלְקְטוּ אֹתוֹ בַּבֹּקֶר בַּבֹּקֶר אִישׁ כִּפִּי אָכְלוּ וְחֵם הַשֶּׁמֶשׁ וְנָמְסוּ: (כא) וְלִקְטוּ יִתִּיהָ בַּצֶּפֶר בַּצֶּפֶר גְּבֵר לְפִיּוֹם מִיכְלִיָּהּ וּמִשְׁתָּאָר מִנִּיהָ עַל אִפֵּי חֲקֵלָא כִּד חֲמָא עֲלוּהִי שְׁמִשָּׂא פֶּשֶׁר:

(כב) וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁשִׁי לִקְטוּ לֶחֶם מִשְׁנֵה שְׁנֵי הָעֹמֶר לְאַחַד וַיִּבְאֹו כָּל נְשֵׂאֵי הָעֵדָה וַיִּגְדְּדוּ לְמֹשֶׁה: (כב) וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁשִׁי לִקְטוּ לֶחֶם מִשְׁנֵה שְׁנֵי הָעֹמֶר לְאַחַד וַיִּבְאֹו כָּל נְשֵׂאֵי הָעֵדָה וַיִּגְדְּדוּ לְמֹשֶׁה: (כב) וְהָיָה בַּיּוֹמָא שְׁתִּיאַתְּאָה לִקְטוּ לְחֲמָא עַל חַד תְּרִין תְּרִין עֲמִרִין לְחַד וְאֵתוּ כָּל רַבְרָבֵי כְּנַשְׁתָּא וְחִוִּיאֻ לְמֹשֶׁה:

(כג) וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם הוּא אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה שְׁבַתוֹן שְׁבַת קֹדֶשׁ לִיהוָה מִחֵר אֵת אֲשֶׁר תֹּאפּוּ אִפּוּ וְאֵת אֲשֶׁר תִּבְשְׁלוּ בְשִׁלּוֹ וְאֵת כָּל הָעֵדָף הַנִּיחֻו לְכֶם לְמִשְׁמֶרֶת עַד הַבֹּקֶר: (כג) וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם הוּא אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה שְׁבַתוֹן שְׁבַת קֹדֶשׁ לִיהוָה מִחֵר אֵת אֲשֶׁר תֹּאפּוּ אִפּוּ וְאֵת אֲשֶׁר תִּבְשְׁלוּ בְשִׁלּוֹ וְאֵת כָּל הָעֵדָף הַנִּיחֻו לְכֶם לְמִשְׁמֶרֶת עַד הַבֹּקֶר: (כג) וְאָמַר לְהוֹן הוּא דִּי מְלִיל יִי שְׁבַתָּא שְׁבַת קוֹדֶשָׁא קְדָם יִי מִחֵר יֵת דִּי אֲתוֹן עֲתִידִין לְמִפָּא אִפּוּ וְיֵת דִּי אֲתוֹן עֲתִידִין לְבִשְׁלָא בְשִׁילוֹ וְיֵת כָּל מוֹתְרָא אֲצִנְעוּ לְכוֹן לְמִשְׁרַת עַד צַפְרָא:

(כד) וַיִּנְיַחוּ אֹתוֹ עַד הַבֹּקֶר כָּאֲשֶׁר צִוָּה מֹשֶׁה וְלֹא הִבְאִישׁ וְרַמָּה לֹא הִיְתָה בּוֹ: (כד) וַיִּנְיַחוּ אֹתוֹ עַד הַבֹּקֶר כָּאֲשֶׁר צִוָּה מֹשֶׁה וְלֹא הִבְאִישׁ וְרַמָּה לֹא הִיְתָה בּוֹ: (כד) וְאֲצִנְעוּ יִתִּיהָ עַד צַפְרָא כְּמָא דְּפִקִּיר מֹשֶׁה וְלֹא סָרִי וְרִיחֶשׂא לֹא הָוּה בִּיהָ:

(כה) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֲכָלְהוּ הַיּוֹם כִּי שְׁבַת הַיּוֹם לִיהוָה הַיּוֹם לֹא תִמְצָאֵהוּ בְשִׁדָּה: (כה) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֲכָלְהוּ יוֹמָא דִּין אֲרִי שְׁבַתָּא יוֹמָא דִּין קְדָם יִי יוֹמָא דִּין לֹא תִשְׁכַּחְנִיהָ בְּחֻקְלָא:

(כו) שֵׁשֶׁת יָמִים תִּלְקַטְהוּ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שְׁבַת לֹא יְהִיָּה בּוֹ: (כו) שֵׁשֶׁת יָמִים תִּלְקַטְהוּ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שְׁבַת לֹא יְהִיָּה בּוֹ: (כו) שְׁתָּא יוֹמִין תִּלְקַטְנִיהָ וּבַיּוֹמָא שְׁבִיעָאָה שְׁבַתָּא לֹא יְהִי בִּיהָ:

(כז) וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יֵצְאוּ מִן הָעָם לִלְקֹט וְלֹא מִצְאוּ: (כז) וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יֵצְאוּ מִן הָעָם לִלְקֹט וְלֹא מִצְאוּ: (כז) וְהָוּה בַּיּוֹמָא שְׁבִיעָאָה נִפְקוּ מִן עַמָּא לְמִלְקֹט וְלֹא אִשְׁכַּחוּ:

(כח) וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה עַד אָנָּה מֵאַנְתֶּם לְשֹׁמֵר מִצְוֹתַי וְתוֹרֹתַי: (כח) וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה עַד אָנָּה מֵאַנְתֶּם לְשֹׁמֵר מִצְוֹתַי וְתוֹרֹתַי: (כח) וְאָמַר יִי לְמֹשֶׁה עַד אִימְתִי אֲתוֹן מְסַרְבִּין לְמִשְׁר פִּקוּדֵי וְאוֹרִיתַי:

(כט) רָאוּ כִּי יְהוָה נָתַן לְכֶם הַשְּׁבַת עַל כֵּן הוּא נָתַן לְכֶם בַּיּוֹם הַשְּׁשִׁי לֶחֶם יוֹמִים שָׁבוּ אִישׁ תַּחְתּוֹתָיו אֵל יֵצֵא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי: (כט) רָאוּ כִּי יְהוָה נָתַן לְכֶם הַשְּׁבַת עַל כֵּן הוּא נָתַן לְכֶם בַּיּוֹם הַשְּׁשִׁי לֶחֶם יוֹמִים שָׁבוּ אִישׁ תַּחְתּוֹתָיו אֵל יֵצֵא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי: (כט) חָזוּ אֲרִי יִי יְהֵב לְכוֹן שְׁבַתָּא עַל כֵּן הוּא יְהֵב לְכוֹן בַּיּוֹמָא שְׁתִּיתָאָה לְחֵם תְּרִין יוֹמִין תִּיבּוּ אֲנִשׁ תַּחְתּוֹתָיו לֹא יִפּוֹק אֲנִשׁ מֵאַתְרֵיהָ בַּיּוֹמָא שְׁבִיעָאָה:

(ל) וַיִּשְׁבְּתוּ הָעָם בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי: (ל) וַיִּשְׁבְּתוּ הָעָם בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי: (ל) וְנָחוּ עַמָּא בַּיּוֹמָא שְׁבִיעָאָה:

חק לישראל – פרשת בשלח יום ו'

אתה מוקני ישראל ומטה אשר הכית בו את היאר קח בידך והלכת: (ח) ואמר יי למשה עבר קדם עמא ודבר עמו מסבי ישראל וחסרה די מחיתא ביה ית נהרא סב בידך ותיזיל:

(ו) הנני עמד לפניך שם על הצור בחרב והכית בצור ויצאו ממנו מים ושתה העם ויעש כן משה לעיני זקני ישראל: (ו) הנני עמד לפניך שם על הצור בחרב והכית בצור ויצאו ממנו מים ושתה העם ויעש כן משה לעיני זקני ישראל: (ו) הא אנה קאם קדמו תמן על סגרא בחורב ותמחי בסגרא ויפקון מניה מניא וישתי עמא ועבר כן משה לעיני סבי ישראל:

(ז) ויקרא שם המקום משה ומריבה על ריב בני ישראל ועל נסתם את יהוה לאמר היש יהוה בקרבנו אם אין: (ז) ויקרא שם המקום משה ומריבה על ריב בני ישראל ועל נסתם את יהוה לאמר היש יהוה בקרבנו אם אין: (ז) וקרא שמה דאתרא נסיתא ומצותא על דגעו בני ישראל ועל דנסיאו קדם יי למימר האית שכנתא דיי ביננא אם לא:

(ח) ויבא עמלק וילחם עם ישראל ברפידם: (ח) ויבא עמלק וילחם עם ישראל ברפידם: (ח) ואתא עמלק ואגח קרבא עם ישראל ברפידם:

(ט) ויאמר משה אל יהושע בחר לנו אנשים וצא הלחם בעמלק מחר אנכי נצב על ראש הגבעה ומטה האלהים בידי: (ט) ויאמר משה אל יהושע בחר לנו אנשים וצא הלחם בעמלק מחר אנכי נצב על ראש הגבעה ומטה האלהים בידי: (ט) ואמר משה ליהושע בחר לנא גבריא ופוק אגח קרבא בעמלק מחר אנה קאם על ריש דמתא וחסרא דאתעבידו ביה נסיון מן קדם יי ביד:

(י) ויעש יהושע כאשר אמר לו משה להלחם בעמלק ומשה אהרן וחור עלו ראש הגבעה: (י) ויעש יהושע כאשר אמר לו משה להלחם בעמלק ומשה אהרן וחור עלו ראש הגבעה: (י) ועבר יהושע כמא דאמר ליה משה לאגחא קרבא בעמלק ומשה אהרן וחור סליקו לריש דמתא:

(יא) והיה כאשר ידים משה ידו וגבר ישראל וכאשר יניח ידו וגבר עמלק: (יא) והיה כאשר ידים משה ידו וגבר ישראל וכאשר יניח ידו וגבר עמלק: (יא) והיו פד ידים משה ידו ומתגברין דבית ישראל וכד מנח ידוהי ומתגברין דבית עמלק:

(יב) וידי משה כבדים ויקחו אבן וישימו תחתיו וישב עליה ואהרן וחור תמכו בידי מזה אחד ומזה אחד ויהי ידיו אמונה עד בא השמש: (יב) וידי משה כבדים ויקחו אבן וישימו תחתיו וישב עליה ואהרן וחור תמכו בידי מזה אחד ומזה אחד ויהי ידיו אמונה עד בא השמש: (יב) וידי משה יקרא ונסיבו אבנא ושואו תחותיה ויתב עלה ואהרן וחור סעדן בידוהי מפא חר ומפא חר והוה ידוהי פריסן בעלז עד דעל שמשא:

(יג) ויחלש יהושע את עמלק ואת עמו לפי חרב: (יג) ויחלש יהושע את עמלק ואת עמו לפי חרב: (יג) ותבר יהושע ית עמלק וית עמיה לפתגם דחרב:

(יד) ויאמר יהוה אל משה כתב זאת זכרון בספר ושים באזני יהושע כי מחה אמתה את זכר עמלק מתחת השמים: (יד) ויאמר יהוה אל משה כתב זאת זכרון בספר ושים באזני יהושע כי מחה אמתה את זכר עמלק מתחת השמים: (יד) ואמר יי למשה כתב דא דוכנא בספרא ושוי קדם יהושע ארי ממחא אמחי ית דוכנא דעמלק מתחת שמיא:

(טו) ויבן משה מזבח ויקרא שמו יהוה נסי: (טו) ויבן משה מזבח ויקרא שמו יהוה נסי: (טו) ובנא משה מדבחא ופלח עלוהי קדם יי דעבר ליה נסיון:

(טז) ויאמר כי יד על כס יה מלחמה ליהוה בעמלק מחר דד: (טז) ויאמר כי יד על כס יה מלחמה ליהוה בעמלק מחר דד: (טז) ואמר בשבועה אמירא דא מן קדם דחילא דשכנתיה על פוסה יקריה דעתיד דאתגח קרבא קדם יי בדבית עמלק לשציותהון מדרי עלמא:

חק לישראל – פרשת בשלח יום ו'

רש"י

וכסף ואבנים טובות (מכילתא) והיו ישראל מולאין אותם צים וגדולה היתה ביזת הים מביזת מצרים שנא' (שיר א) תורי זהב נעשה לך עם נקודות הכסף לפיכך הולך להסיען בעל כרחם:

(כג) ויצאו מרתה – כמו למרה ה"א בסוף תיבה במקום למ"ד בתחילתה והתי"ו היא במקום ה"א הנשרפת בתיבת מרה ובסמיכתה כשהיא נדבקה לה"א שהוא מוסיף במקום הלמ"ד תהפך ה"א של שרש לתי"ו וכן כל ה"א שהיא שרש בתיבה תהפך לתי"ו בסמיכתה כמו (ישעי' כז) חמה אין לי (אסתר א) וחמתו בערה זו הרי ה"א של שורש נהפכה לתי"ו מפני שנסמכת אל הו' הגוספת וכן עבד ואמה (בראשית ל) הנה אחתי בלהה. לנפש חיה (איוב לג) וזהמתו חיתו לחם. בין הרמה ותשובתו הרמתה:

(כד) וילנו – לשון נפעל הוא וכן התרגום לשון נפעל הוא ואתרעמו וכן דרך לשון תלויה להסב הדבור אל האדם מתלונן מתרועע ולא אמר לונן רועם וכן יאמר הלוועז דקומפלישנ"ט ש"י מוסב הדבור אליו באמרו ש"י:

(כה) שם שם לו – צמרה נתן להם מקלית פרשיות של תורה שיתעסקו בהם שבת ופרה אדומה ודינין (סנהדרין מ): ושם נסו – לעם וראה קשי ערפן שלא נמלכו במשה בלשון יפה בקש עלינו רחמים שיהי' לנו מים לשותת אלל נתלוננו:

(כו) אם שמוע תשמע – זו קבלה שיקבלו עליהם: תעשה – היא עשייה: והאזנת – תטה אזנים לדקדק בהם: כל חקיו – דברים שאינן אלא גזירת מלך בלא שום טעם ויאר הרע מקנטר עליהם מה איסור באלו למה נאסרו כגון לבישת כלאים ואכילת חזיר ופרה אדומה וכיוצא בהם: לא אשים עליך – ואם אשים הרי הוא כלא הוסמה כי אני ה' רופאך זהו מדרשו (מכילתא) ולפי פשוטו כי אני ה' רופאך ומלמדך תורה ומצוות למען תנצל מהם

(טז) תפול עליהם אימתה – (מכילתא) על הרחוקים: ופחד – על הקרובים כענין שנאמר (יהושע ב) כי שמענו את אשר הוסיף וגו': עד יעבור עד יעבור – כתרגומו: קניית – חצבת משאר אומות כחפץ הקנוי בדמים יקרים שחביב על האדם:

(יז) תביאמו – נתנבא משה שלא יכנס לארץ לכך לא נאמר תביאמו (נראה שלא יכנסו לארץ וכו' והכי איתא בהדיא פ' יש נחלין דף י"ט ובמכילתא הבנים יכנסו ולא האבות אף שלא נגזר גזירת מרגלים עדיין מ"מ ניבא ולא ידע מה ניבא מהרש"ל): מכון לשבתך – מקדש של מטה מכון כנגד כסא של מעלה אשר פעלת: מקדש – הטעם עליו זקף גדול להפרידו מתיבת השם שלאחריו המקדש אשר כוננו ידך ה'. חביב בית המקדש שהעולם נברא ביד אחת שנא' (ישעיה מט) אף ידי יסדה ארץ ומקדש בשרתי ידים ואימתי יבנה בשרתי ידים בזמן שה' ימלוך לעולם ועד לעתיד לבא שכל המלוכה שלו:

(יח) לעולם ועד – לשון עולמית הוא והוי"ו בו יסוד לפיכך היא פתוחה אלל (ירמיה כט) ואנכי היודע ועד שהוי"ו בו שימוש קמוצה היא:

(יט) כי בא שום פרעה – כאשר בא:

(כ) ותקח מרים הנביאה – היכן נתנבאה כשהיתה אחות אהרן קודם שנולד משה אמרה עתידה אמי שחלד בן וכו' כדאיתא בסוטה (דף יב) ד"א אחות אהרן לפי שמסר נפשו עליה כשנלטרעה נקראת על שמו: את החוף – כלי של מיני זמר: בחופים ובמחולות – מוצטחות היו דלקניות שצדור שהקדוש ברוך הוא עושה להם נסים והולילו תופים ממזרים:

(כא) ותען להם מרים – משה אמר שירה לאנשים הוא או' והם עונין אחריו ומרים אמרה שירה לנשים (מכילתא):

(כב) ויסע משה – (מכילתא) הסיען בעל כרחם שעטרו מצרים סוסיהם בתכשיטי זהב

חק לישראל – פרשת בשלח יום ו'

את כבוד אור פניו שיורידהו לכם דרך חיבה
 צבקר שיס שרות להכינו וטל מלמעלה וטל
 מלמטה כמונח בקופסא: את תלונתיכם על
 ה' – כמו אשר על ה': ונחנו מה – מה אנחנו
 חשובין: כי תלינו עלינו – שתרעמו עלינו
 את הכל את בניכם ונשיכם וזנותיכם וערב
 רב ועל כרחי אני זקוק לפרש תלינו בלשון
 תפעילו מפני דגשותו וקרייתו שאלו היה רפה
 הייתי מפרשו בלשון תפעלו כמו (שמות יז)
 ויכן העם על משה או אם היה דגוש ואין זו
 יו"ד ונקרא תלוננו הייתי מפרשו לשון תלוננו
 עכשיו הוא משמע תלינו את אחריכם כמו
 במרגלים (במדבר יד) וילינו עליו את כל
 העדה:

(ח) **בשר לאכול** – ולא לשזבע למדה תורה
 דרך ארץ שאין אוכלין בשר לשזבע ומה ראה
 להוריד לחם צבקר ובשר זעיר לפי שהלחם
 שאלו כהוגן שאי אפשר לו לאדם בלחם לחם
 אבל בשר שאלו שלא כהוגן שהרבה בהמות
 היו להם ועוד שהיה אפשר להם בלחם בשר
 לפיכך נתן להם בשעת טורח שלא כהוגן:
 אשר אתם מלינים עליו – את האחרים
 השומעים אתכם מתלוננים:

(ט) **קרבו** – למקום שהענן ירד:
 (יג) **השלי** – מין עוף ושמן מאד (יומא עה):
 היתה שכבת הטל – הטל שזכב על הארץ
 ובמקום אחר הוא אומר (במדבר יא) וברדת
 הטל וגו' (יומא עה מכילתא) הטל יורד על
 הארץ והמן יורד עליו וחוזר ויורד טל עליו
 והרי הוא כמונח בקופסא:

(יד) **ותעל שכבת הטל וגו'** – כשהחמה זורחת
 עולה הטל שעל הארץ לקראת החמה כדרך
 טל עולה לקראת החמה אף אם תמלא
 שפופרת של ביצה טל ותסתום את פיה
 ותניחה בחמה היא עולה מאליה באויר. ור"ד
 שהטל עולה מן הארץ באויר וכעלות שכבת
 הטל נתגלה המן וראו והנה על פני המדבר
 וגו': דק – דבר דק: מחוספס – מגולה ואין
 דומה לו במקרא. וי"ל מחוספס לשון חפיסה
 ולכוסקמא שבלשון משנה כשנתגלה משכבת
 הטל ראו שהיה דבר דק מחוספס בתוכו בין
 שתי שכבות הטל. ואונקלוס תרגם מקלף לשון

כרופא הזה האומר לאדם אל תאכל דברים
 שמחזירים אותך לידי חולי וזהו איזון מלות
 וכן הוא אומר (משלי ג) רפאות תהי לשרך:
 (כז) **שתיים עשרה עינות מים** – כנגד י"ב
 שבטים נזמנו להם ושבטים תמרים. כנגד
 שבטים זקנים:

(א) **בחמשה עשר יום** – נתפרש היום של
 חנייה זו לפי שבזיוס כלתה החררה שהולאו
 ממזרים והורכו למן למדנו שאכלו משירי
 הבצק (או משירי המנה) ששים ואחת סעודות
 וירד להם מן בט"ז באייר ויום א' בשבת היה
 כדאי במס' שבת (דף פז):

(ב) **וילינו** – לפי שכלה הלחם:
 (ג) **מי יתן מותנו** – שנמות ואינו שם דבר כמו
 מותנו (בחולס) אלא כמו עשותנו חנותנו
 שזבנו לעשות אנחנו לחנות אנחנו למות
 אנחנו. ותרגומו לוי דמיתנא כמו לו מתנו.
 הלאו והיינו מתים:

(ד) **דבר יום ביומו** – אורך אכילת יום ילקטו
 ביומו ולא ילקטו היום לכורך מחר (מכילתא):
 למען אנחנו היכך בתורתנו – אם ישמרו
 מלות התלויות בו שלא יותירו ממנו ולא ילאו
 בשבת ללקוט:

(ה) **והיה משנה** – ליום ולמחרת: משנה – על
 שהיו רגילים ללקוט יום יום של שאר ימות
 השבוע ואומר אני אשר יביאו והיה משנה
 לאחר שיביאו ימלאו משנה במדידה על אשר
 ילקטו וימודו יום יום וזהו לקטו לחם משנה
 בלקיטתו היה נמלא לחם משנה. וזהו על כן
 הוא נותן לכם ביום הששי לחם יומים נותן
 לכם ברכה (פוי"ק) צבית למלכות העומר
 פעמים ללחם יומים:

(ו) **ערב** – כמו לערב: וידעתם כי ה' הוליא
 אתכם מארץ מצרים – לפי שאמרתם לנו כי
 הולאתם אותנו תדעו כי לא אנחנו המוליאים
 אלא ה' הוליא אתכם שיגידו לכם את השליו:

(ז) **ובקר וראיתם** – לא על הכבוד שנא' והנה
 כבוד ה' נראה זענן נאמר אלא כך אמר להם
 ערב וידעתם כי היכולת בידו ליתן תאותכם
 ובשר יתן אך לא בפנים מאירות יתננה לכם
 כי שלא כהוגן שאלת' אותו ומכרם מלאה
 והלחם ששאלתם לכורך צירייתו לבקר תראו

חק לישראל – פרשת בשלח יום ו'

להם והיה ציום הששי והכינו וגו' עד ששאלו את זאת אמר להם הוא אשר דבר ה' שנלטויותי לומר לכם ולכך ענשו הכתוב שאמר לו עד אנה מאנתם ולא הוילאו מן הכלל:

(כג) את אשר תאפו אפו – מה שאתם רואים לאפות בתנור אפו היום הכל לשני ימים ומה שאתם כריכים לבשל ממנו צמים בשלו היום. לשון אפייה נופל בלחם ולשון ציטול בתבשיל:

למשמרת – עט לגניזה:

(כה) ויאמר משה אכלוהו היום וגו' – (מכילתא) שחרית שהיו רגילים ללכת וללקוט צאו לשאול אם נלא אם לאו אמר להם את שצידכם אכלו. לערב חזרו לפניו ושאלוהו מהו ללכת אמר להם שבת היום ראה אותם דואגים שמא פסק המן ולא ירד עוד אמר להם היום לא תמלאוהו מה ת"ל היום היום לא תמלאוהו אבל מחר תמלאוהו:

(כו) וציום השביעי שבת – שבת הוא המן לא יהיה בו ולא צא הכתוב אלא לרבות יוה"כ וימים טובים (מכילתא):

(כח) עד אנה מאנתם – משל הדיוט הוא בהדי הולא לקי כרצא ע"י הרשעים מתגנני הכשרין (ב"ק כ"ב):

(כט) ראו – צעיניכם כי ה' צבדו מזהיר אתכם על השבת שהרי נס נעשה בכל ע"ש לתת לכם לחם יומים: שבו איש תחתיו – מכאן סמכו חכמים ד' אמות ליואל חוץ לתחום ג' לגופו וא' לפישוט ידים ורגלים: אל יאל וגו' – אלו אלפים אמה של תחום שבת ולא במפורש שאין תחומין אלא מדברי סופרים ועיקרו של מקרא על לוקטי המן נא':

(לא) והוא כזרע גד לבן – עשצ ששמו קוליינדר"י (קאריאנדער) זרע שלו עגול ואינו לבן והמן היה לבן ואינו נמשל לזרע גד אלא לענין העגול כזרע גד היה והוא לבן: כלפיחת – כלק שמטגנין אותו כדבש וקורין לו אסקריטון כלשון משנה והוא תרגום של אונקלוס:

(לב) למשמרת – לגניזה: לדורותיכם – בימי ירמיהו כשהיה ירמיהו מוכיח למה אין אתם עוסקים בתורה והם אומרים נניח מלאכתנו

מחשוף הלבן: ככפור – כפור גליל"א בלע"ז (רייף געפרארען) לעדק כגיר כאבני גיר והוא מין צבע שחור כלאמרי' גבי כסוי הדם הגיר והזרניך לעדק כגיר כגלידא על ארעא דק היה כגיר ושוכב מוגלד כקרח על הארץ. וכן פירושו דק ככפור שטוח קלוש ומחובר כגליל דק טינב"ש בלע"ז (דיו) שהיה מגליל גדל דק מלמעלה. וכגיר שהרגס אונקלוס תוספת הוא על לשון העברית ואין לו תיבה בפסוק:

(טו) מן הוא – הכנת מזון הוא כמו (דניאל א) וימן להם המלך: כי לא ידעו מה הוא – שיקראוהו בשמו:

(טז) עומר – שם מדה: מספר נפשותיכם – כפי מנין נפשות שיש לאיש בזהו תקחו עומר לכל גולגולת:

(יז) המרבה והממעיט – יש שלקטו הרבה ויש שלקטו מעט וכשצאו לביתם ומדדו בעומר איש איש מה שלקטו ומלאו שהמרבה ללקוט לא העדיף על עומר לגולגולת אשר בזהו והממעיט ללקוט לא מלא חסר מעומר לגולגולת וזהו נס גדול שנעשה בו:

(כ) ויותרו אנשים – (ש"ר) דתן ואבירים: וירם תולעים – לשון רמה: ויבאש – הרי זה מקרא הפוך שבתחלה הבאיש ולבסוף התליע כענין שנאמר ולא הבאיש ורמה לא היתה בו וכן דרך כל המתליעים:

(כא) וחס השמש ונמס – הנשאר בשדה נמוח ונעשה נחלים ושתיין ממנו אילים וכבאים ואומות העולם לדין מהם וטועמין בהם טעם מן ויודעין מה שבהן של ישראל (מכילתא) פשר לשון פושרין ע"י השמש מתחמם ומפסיר: ונמס – דיסטנפרי"ר (או גיין. או שמעללען) ודוגמתו בסנהדרין בסוף ד' מיתות:

(כב) לקטו לחם משנה – כשמדדו את לקיטתם בזהו היום מלאו כפלים שני העומר לאחד. ומ"א לחם משנה אותו היום נשתנה לשבת בריחו וטעמו (מכילתא) שאם להגיד ששנים היו והלא כתיב שני העומר לאחד אלא משנה צטעם וריח: ויגידו למשה – שאלוהו מה היום מיומים ומכאן יש ללמוד שעדיין לא הגיד להם משה פרשת שבת שנלטוהו לומר

חק לישראל – פרשת בשלח יום ו'

במצרים ועל הים לכך נא' אשר הכית בו את היאור יראו עתה שאף לטובה הוא מוכן: (ו) והכית צ'ור – על הצור לא נאמר אלא צ'ור מכאן שהמטה הי' של מין דבר חזק ושמנו סנפרינון והצור נבקע מפניו:

(ח) ויצא עמלק וגו' – סמך פרשה זו למקרא זה לומר תמיד אני ביניכם ומזומן לכל כרכיכם ואתם אומרים הי' ה' בקרבנו אם אין חייכם שהכלב צא ונושך אתכם ואתם לועקים אלי ותדעו היכן אני משל לאדם שהרכיב בנו על כתפו ויא' לדך היה אותו הבן רואה חפץ ואומר אבא טול חפץ זה ותן לי והוא נותן לו וכן שניה וכן שלישית פגעו באדם אחד אמר לו אותו הבן ראי את אבא אמר לו אביו איך יודע היכן אני השליכו מעליו וצא הכלב ונשכו:

(ט) בחר לנו – לי ולך השוהו לו מכאן אמרו יהי כבוד תלמידך חביב עליך כשך וכבוד חביבך כמורא רבך מנין שנאמר (במדבר יב) ויאמר אהרן אל משה צי אדני והלא אהרן גדול מאחיו היה ועושה את חבירו כרבו. ומורא רבך כמורא שמים מנין שנא' (שם יא) אדני משה כללם מן העולם חייבין הם כלייה המורדים כך כאלו מרדו בהקב"ה: ולא הלחם – לא מן הענן והלחם בו (מכילתא): מחר – בעת המלחמה אנכי נכב: בחר לנו אנשים – גבורים ויראי חטא שתהא זכותן מסייעתן. ד"א בחר לנו אנשים שיוענין לבטל כשפים לפי שבני עמלק מכשפין היו:

(י) ומשה אהרן וחור – מכאן לתענית שצריכים שלשה לעבור לפני הציבה שבתענית היו שרויים: חור – בנה של מרים היה וכלב בעלה:

(יא) כאשר ירים משה ידו – וכי ידיו של משה נולחות היו המלחמה וכו' כדאי בר"ה: (יב) וידי משה כבדים – בשביל שנתעלל במצוה ומנה אחר תחתיו נתיקרו ידיו: ויקחו – אהרן וחור: אבן וישימו תחתיו – ולא ישב לו על כר וכסת אמר ישראל שרויין בצער אף אני אהיה עמהם בצער: ויהי ידיו אמונה – ויהי משה ידיו באמונה פרושות השמים בתפלה נאמנה ונכונה: עד צא השמש – שהיו

ונעסוק בתורה מהיכן נתפרנס הוליא להם לנלנת המן אמר להם אתם ראו דבר ה' שמעו לא נא' אלא ראו בזה נתפרנסו אבותיכם הרבה שלוחין יש לו למקום להכין מזון ליראיו:

(לב) לנלנת – כלוחית של חרם כתרוממו: והנח אותו לפני ה' – לפני הארון ולא נאמר מקרא זה עד שנבנה אהל מועד אלא שנכתב כאן בפרשת המן:

(לד) ארבעים שנה – והלא חסר ל' יום שהרי בט"ו באייר ירד להם המן תחלה ובט"ו בניסן פסק שנא' (יהושע ה) וישבות המן ממחרת אלא מגיד שהעוגות שהוליא ישראל ממארים טעמו בהם טעם מן: אל ארץ נושבת – לאחר שעברו את הירדן (קידושין לח) (ס"א) שאותה שבער הירדן מיושבת וטובה שנאמר (דברים ג) אעברה נא ואראה את הארץ הטובה אשר בעבר הירדן ותרגום של נושבת יתבאר ר"ל מיושבת רש"י (ישן): אל קלה ארץ כנען – בתחלת הגבול קודם שעברו את הירדן והוא ערבות מואב. נמלאו מכחישין זא"ז אלא בערבות מואב כשמת משה בז' באדר פסק המן מלירד ונסתפקו ממנו שלקטו בו ציום עד שהקריבו העומר בששה עשר בניסן שנא' (יהושע ה) ויאכלו מעבור הארץ ממחרת הפסח:

(לו) עשירית האיפה – האיפה שלש סאין והסאה ו' קבין והקב ד' לוגין והלוג ששה ביצים נמלא עשירית האיפה מ"ג ביצים וחומש ביצה והוא שיעור לחלה ולמנחות:

(ז) מה תנסון – לומר היוכל לתת מים בארץ ריה:

(ז) עוד מעט – אם אמתין עוד מעט וסקלונני:

(ה) עבור לפני העם – וראה אם יסקלוך. למה הולאת לע"ז על בני: וקח אתך מזקני ישראל – לעדות שיראו שעל ידך המים יולאים מן הצור ולא יאמרו מעיינות היו שם מימי קדם: ומטף אשר הכית בו את היאור – מה ת"ל אשר הכית בו את היאור אלא שהיו ישראל אומרים על המטה שאינו מוכן אלא לפורעניות בו לקה ופיעה ומארים כמה מכות

חק לישראל – פרשת בשלח יום ו'

קרוי ה' אלף המזכיר שמו של מזבח זוכר את הנס שעשה המקום ה' הוא נס שלנו: (טז) ויאמר משה. כי יד על כס יה. – ידו של הקב"ה הורמה ליטבע בכסאו להיות לו מלחמה ואיבה בעמלק עולמית ומהו כס ולא נא' כסא ואף השם נחלק לחזיו נטבע הקב"ה שאין שמו שלם ואין כסאו שלם עד שימחה שמו של עמלק כולו וכשימחה שמו יהי השם שלם והכסא שלם שנאמר (תהלים טו) האויב תמו חרבות לנלח זהו עמלק שכתוב בו (עמוס א) ועברתו שמרה נלח (תהלים סס) וערים נתשת אבד זכרם המה מהו אומר אחריו וה' לעולם יטב הרי השם שלם כונן למשפט כסאו הרי כסאו שלם:

עמלקים מחשצין את השעות באטרולוגיא"ה באיזו שעה הם נולחים והעמיד להם משה חמה וערבב את השעות: (יג) ויחלש יהושע – (תנחומא) חתך ראשי גבוריו ולא השאיר אלף חלשים שבהם ולא הרגם כולם מכאן אנו למדים שעשו ע"פ הדבור של שכינה: (יד) כתב זאת זכרון – שצא עמלק להזדווג לישראל קודם לכל האומות (מכילתא): ושים באזני יהושע – המכנים את ישראל לארץ שיורה את ישראל לשלם לו את גמולו כאן נרמז לו למשה שיהושע מכנים את ישראל לארץ: כי מחה אמהה – לכך אני מזהירך כן כי חפץ אני למחות: (טו) ויקרא שמו – של מזבח: ה' נסי – הקב"ה עשה לנו כאן נס גדול לא שהמזבח

נביא – שופטים ח'

(א) ותשר דבורה וברק בן אבינעם ביום ההוא לאמר: (ב) בפלע פריעות בישראל בהתנדב עם ברכו יהוה: (ג) שמעו מלכים האזינו רזנים אנכי ליהוה אנכי אשירה אומר ליהוה אלהי ישראל: (ד) יהוה בצאתך משעיר בצעדה משדה אדום ארץ רעשה גם שמים נטפו גם עבים נטפו מים: (ה) הרים נזלו מפני יהוה זה סיני מפני יהוה אלהי ישראל: (ו) בימי שמגר בן ענת בימי יעל חדלו ארחות והלכי נתיבות ילכו ארחות עקלקלות: (ז) חדלו פרזון בישראל חדלו עד שקמתי דבורה שקמתי אם בישראל: (ח) יבחר אלהים חדשים אז לחם שערים מגן אם יראה ורמח בארבעים אלף בישראל: (ט) לפי לחוקקי ישראל המתנדבים בעם ברכו יהוה: (י) רכבי אתנות צחרות ישבי על מדין והלכי על דרך שיחו: (יא) מקול מחצצים בין משאפים שם יתנו צדקות יהוה צדקת פרזונו בישראל אז ירדו לשערים עם יהוה: (יב) עורי עורי דבורה עורי עורי דברי שיר קום ברק וטבה שבך בן אבינעם: (יג) אז ירד שריד לאדירים עם יהוה ירד לי בגבורים: (יד) מני אפרים שרשם בעמלק אחריה בנימין בעממיה מני מכיר ירדו מחקקים ומזבולן משכים בשבט ספר: (טו) ושירי ביששכר עם דברה ויששכר בן ברק בעמק שלח ברגליו בפלגות ראובן גדלים חקקי לב: (טז) למה ישבת בין המשפתיים לשמע שרקות עדרים לפלגות ראובן גדולים חקקי לב: (יז) גלעד בעבר הירדן שכן ודן למה יגור אגיות אשר ישב לחוף ימים ועל מפרציו ישפון: (יח) זבלון עם חרף נפשו למות ונפתלי על מרומי שדה: (יט) באו מלכים נלחמו אז נלחמו

חק לישראל – פרשת בשלח יום ו'

מלכי כנען בתענף על מי מגדו בצע כסף לא לקחו: (כ) מן שמים נלחמו הפוכבים ממסלותם נלחמו עם סיסרא: (כא) נחל קישון גרפם נחל קדומים נחל קישון תדרכי נפשי עז: (כב) אז הלמו עקבי סוס מדהרות דהרות אפיריו: (כג) אורו מרוז אמר מלאך יהוה ארו ארו ישיבה כי לא באו לעזרת יהוה לעזרת יהוה בגבורים: (כד) תברך מנשים יעל אשת חבר הקיני מנשים באהל תברך: (כה) מים שאל חלב נתנה בספל אדירים הקריבה חמאה: (כו) ידה ליתר תשלחנה וימינה להלמות עמלים והלמה סיסרא מחקה ראשו ומחצה וחלפה וקתו: (כז) בין רגליה פרע נפל שכב בין רגליה פרע נפל באטר פרע שם נפל שדוד: (כח) בעד החלון נשקפה ותיבב אם סיסרא בעד האשנב מדוע בשש רכבו לבוא מדוע אחרו פעמי מרכבותיו: (כט) חכמות שרותיה תענינה אף היא תשיב אמריה לה: (ל) הלא ימצאו יחלקו שלל רחם רחמתיים לראש גבר שלל צבעים לסיסרא שלל צבעים רקמה צבע רקמתיים לצוארי שלל: (לא) בן יאברו כל אויביה יהוה ואהבו פצאת השמש בגברתו ותשקט הארץ ארבעים שנה:

משנה – פרה פרק ו'

(א) המקדש ונפל הקדוש על ידו או על הצד ואחר כך נפל על השקת, פסול. נפל מן השפופרת לשקת, פסול. נטל משפופרת וכסה, או שהגיה את הדלת, הקדוש כשר, והמים פסולים. זקפה בארץ, פסול. לתוך ידו, כשר, מפני שאפשר:

האפר: זקפה בארץ – לאחר שנטל האפר מן השפופרת הניח השפופרת בארץ קודם שיתן האפר במים נמים: פסול – המילוי דהיינו המים לפי שעשה מלאכה עם המים. ואם הניח השפופרת בידו וכפה ידו עליה כדי שלא יתפזר האפר שבתוכה ואחר כך נתן האפר על המים, כשר המילוי דהיינו המים, לאין זו חשובה מלאכה: לפי שאי אפשר – לשמור האפר שבתוך השפופרת אם לא יכופ ידו על פיה, שהרי אינו יכול להשיב הפקק על פיה עד שיקדש. פירוש אחר, זקפה בארץ הניח האפר בארץ, פסול האפר, דכתיב למשמרת, [ובארץ אינה למשמרת] ואם נתן האפר לתוך ידו כשר, לאפשר לשמרו ושפיר קרינו ביה למשמרת. ולפי זה גרסונו לפי שאפשר:

רע"ב – (א) המקדש – מי חטאת. הבא ליתן מאפר הפרה לתוך המים. והוא קידוש האמור בכל מכלתיו: או על הצד – על כדו של הכלי: ואחר כך נפל לשוקת – על המים שבתוך השוקת, פסולים אותן המים להזאה, דכתיב (במדבר יט) ולקחו ונתן, עד שיבוא האפר בתוך המים מכח אדם: נטל מן השפופרת וכיסה – נטל אפר מן השפופרת וכיסה השפופרת קודם שיקדש דהיינו קודם שיתן האפר במים: או שהגיה את הדלת – קודם שיקדש: הקידוש כשר – דהיינו האפר שבידו לפי שמלאכה אינה פוסלת באפר כדלמרון: זהמים פסולים – דנעשית מלאכה עם המים, ולעיל (סוף) פרה חטאת שנינו שהמלאכה פוסלת במים עד שיטילו את

חק לישראל – פרשת בשלח יום ו'

(ב) הִיָּה קְדוּשַׁת צַף עַל פְּנֵי הַמַּיִם, רַבִּי מֵאִיר וְרַבִּי שְׁמַעוֹן אֹמְרִים, נוֹטֵל וּמְקַדֵּשׁ. וְחֻכְמִים אֹמְרִים, כֹּל שֶׁנִּגְעַע בְּמַיִם, אִין מְקַדְּשִׁין בּוֹ. זֶלֶף אֵת הַמַּיִם וְנִמְצָא קְדוּשַׁת מְלִמְטוֹ, רַבִּי מֵאִיר וְרַבִּי שְׁמַעוֹן אֹמְרִים, מְנַגֵּב וּמְקַדֵּשׁ. וְחֻכְמִים אֹמְרִים. כֹּל שֶׁנִּגְעַע בְּמַיִם, אִין מְקַדְּשִׁין בּוֹ:

רע"ב – (ב) היה קידוש כף על פני המים – שנתן על המים אפר הרצה. ולאפר עלמו קרי קידוש: נוטל – מאותו אפר: ומקדש – בו מים אחרים, ואפילו באותו שנגע במים מקדש וחוזר ומקדש כמה פעמים, אלא

(ג) המְקַדֵּשׁ בְּשִׁקְתָּ וְהִטְפִּי בְּתוֹכָהּ, אֵף עַל פִּי שְׁפִיו צַר כָּל שְׁהוּא, הַמַּיִם שֶׁבְּתוֹכָהּ מְקַדְּשִׁין. אִם הָיָה סְפוּג, הַמַּיִם שֶׁבְּתוֹכָהּ פְּסוּלִים. בִּיצֵד יַעֲשֶׂה, יִזְלַף עַד שְׁהוּא מְגִיעַ לְסְפוּג. נִגַּע בְּסְפוּג, אֵף עַל פִּי שְׁהַמַּיִם צָפִין עַל גְּבִיו כָּל שְׁהוּן, פְּסוּלִין:

רע"ב – (ג) טפי – פך קטן שפיו כר והמים היו רדים ממנו יורדים טיף טיף: אע"פ שפיו כר – פחות משפופרת הנוד: המים שבתוכו מקודשים – וכשרים להזות אף על פי שלא נכנס שם מאפר הפרה כלל, דהו כאלו מחזירים למים שבשוקת: היה ספוג – אם בשעת מילוי היה ספוג בשוקת, המים

(ד) נָתַן יָדוֹ אוֹ רִגְלוֹ אוֹ עֲלֵי יָרְקוֹת בְּיַדֵּי שִׁיעֲבָרוּ הַמַּיִם לְחֻבֵּית, פְּסוּלִים. עֲלֵי קָנִים וְעֲלֵי אֲגוּז, בְּשָׂרִים. זֶה הַכֶּלֶל, דְּבָר שְׁהוּא מְקַבֵּל טְמֵאָה, פְּסוּל. וְדָבָר שֶׁאִינוֹ מְקַבֵּל טְמֵאָה, בְּשָׂר:

רע"ב – (ד) נתן ידו או רגלו – הכי שהיה קילוח יורד מהר מעוקס ואינו יורד לתוך החצית שרונה למלאתה לקידוש, ונתן ידו למעלה בראש ההר לעשותה כעין כנור כדי שיעברו המים דרך ידו לחצית של קידוש, וכל עלי ירקות הראויין לאכילה ומקבלין טומאה: פסולים – המים. כדלפינן בפרק ב' לזבחים (דף כה) מדכתיב (ויקרא יא) מקוה מים יהיה

(ה) הַמִּפְנֵה אֵת הַמַּעֲיָן לְתוֹךְ הַגֵּת וְלִמְצוֹרְעִים וְלִקְדֵשׁ בְּהֵן מִי חֲטָאת, מִפְּנֵי שֶׁלֹּא נִתְמַלְאוּ בְּכֵלֵי:

רע"ב – (ה) המפנה את המעין לתוך הגת – שעשה חריץ מן המעין עד הגת כדי שיפנו שם מי המעין, ואחר כך הפסיקו: גת – בור שעושין לפני הגת כדי לקבל את היין, קרוי גת: גזים – לשון עשה את הנחל הזה גזים האמור בספר מלכים (ב ג) והוא רקק של

שמןגבו: זלף את המים – הזה מן המים המקודשים על האדם ועל הכלים עד שכלו כל המים, והאפר נשאר בצולי הכלי: וחכמים אומרים וכו' – והלכה כחכמים בתרווייהו:

חק לישראל – פרשת בשלח יום ו'

בכל ענין אפילו צא לקדש בחוד הגת או בחוד הגזים עלמון:

גמרא – נדה דף יז' ע"א

אמר ר"ש בן יוחי ה' דברים הן שהעושה אותן מתחייב בנפשו ודמו בראשו האוכל שום קלוף ובצל קלוף וביצה קלופה והשותה משקין מזוגין שעבר עליהן הלילה והלן בבית הקברות והנוטל צפרניו וזורקן לרשות הרבים והמקיז דם ומשמש מטתו: האוכל שום קלוף כו': ואף על גב דמנחי בסילתא ומציירי וחתימי רוח רעה שורה עליהן ולא אמרן אלא דלא שייר בהן עיקרון או קליפתן אבל שייר בהן עיקרון או קליפתן לית לן בה:

רש"י על הגמרא

דמו בראשו – נענש על עלמנו וחובת דמו נדרשת ממנו לאחר מיתתו ורואה לדבר ודמו בראשו למרגלים (יהושע 3) חובת דמו יהא מוטל בראשו: ומתחייב בנפשו – כלומר הוא גורם לעלמו: שעבר עליהם הלילה – אכולהו קאי אשום וכלל ומשקין: בסילתא – סל:

זוהר – יתרו דף פח' ע"ב

תא חזי, בסעודתאי אלין, אשתמודעון ישראל, דאינון בני מלכא. דאינון מהיכלא דמלכא, דאינון בני מהימנותא, ומאן דפגים חד סעודתא מנייהו, אחזי פגימותא לעילא, ואחזי גרמיה דלאו מבני מלכא עלאה הוא, דלאו מבני היכלא דמלכא הוא דלאו מזרעא קדישא דישראל הוא. ויהבין עליה חומרא דתלת מלין, דינא דגיהנם וגו':

ותא חזי, בכלהו שאר זמנין וחגיגין, בעי בר נש לחדי, ולמחדי למספגי. ואי הוא חדי בלחודוי, ולא יהיב למספגי, עונשיה סגי, דהא בלחודוי חדי, ולא יהיב חדו לאחרא. עליה פתיב, (מלאכי ב) וזריתי פרש על פניכם פרש חגיכם. ואי איהו בשבתא חדי, אף על גב דלא יהיב לאחרא, לא יהבין עליה עונשא, כשאר זמנין וחגיגין, דכתיב פרש חגיכם. פרש חגיכם קאמר, ולא פרש שבתכם. וכתיב (ישעיה א) חדשיכם ומועדיכם שנאה נפשי. ואלו שבת לא קאמר:

ובגיני פך פתיב, ביני ובין בני ישראל. ומשום דכל מהימנותא אשתבח בשבתא, יהבין ליה לבר נש נשמתא אחרא, נשמתא עלאה, נשמתא דכל שלימו בה, כדוגמא דעלמא דאתי. ובגיני פך אקרי שבת. מהו שבת. שמת דקודשא בריך הוא. שמת דאיהו שלים מכל סטרוי:

חק לישראל – פרשת בשלח יום ו'

הלכה – הרמב"ם הלכות שבת פ"ו

- (א) אסור לומר לגוי לעשות לנו מלאכה בשבת אע"פ שאינו מצווה על השבת ואע"פ שאמר לו מקודם השבת ואע"פ שאינו צריך לאותה מלאכה אלא לאחר השבת ודבר זה אסור מדברי סופרים כדי שלא תהיה שבת קלה בעיניהן ויבואו לעשות בעצמן:
- (ב) גוי שעשה מלאכה מעצמו בשבת אם בשביל ישראל עשה אותה אסור ליהנות באותה מלאכה עד מוצאי שבת וימתין בכדי שתעשה והוא שלא יהא הדבר בפרהסיא עד שידעו בו רבים שדבר זה בשביל פלוני הוא נעשה בשבת ואם בשביל עצמו בלבד עשה מותר ליהנות בה בשבת:
- (ג) כיצד גוי שהדליק את הנר משתמש לאורו ישראל ואם בשביל ישראל אסור עשה גוי כבש לירד בו מן הספינה ירד אחריו ישראל ואם בשביל ישראל אסור מילא מים להשקות בהמתו משקה אחריו ישראל ואם בשביל ישראל אסור ליקט עשבים להאכיל לבהמתו מניח ישראל בהמתו לאכול מהן והוא שלא יהא אותו הגוי מכיר לאותו ישראל שמא ירבה במלאכתו בשבילו ונמצא עושה בשביל ישראל וכן כל דבר שאפשר להרבות בו לא יהנה בו בשבת אלא אם כן אינו מכירו:

לע"נ

זאב חיים בן שרה, משה דוד בן סוזנה מלכה, גד גבריאלי בן סוזן, סוזנה מלכה
בת שמחה, דניאלה פורטונה בת רחל, צדיקה בת שרה ז"ל